

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Kociszewie

opracowany przez nauczycieli Szkoły Podstawowej w Kociszewie

ETAPY KONSTRUOWANIA PROGRAMU

1. Powołanie zespołu opracowującego Szkolny Program Profilaktyczny
2. Diagnoza środowiska
 - 2.1 Analiza ankiet
 - 2.2 Analiza środowiska
 - czynniki ryzyka
 - czynniki chroniące
3. Definicja agresji
4. Kryteria doboru treści do realizacji celów programu
5. Określenie celów
 - 5.1 Cele główne dla uczniów klas I-III i IV-VI
 - 5.2 Zadania szczegółowe
 - 5.3 Zadania dla Rady Pedagogicznej i rodziców wspierające realizację zadań Szkolnego Programu Profilaktycznego
 - 5.5 Przykłady programów wspierające realizację Szkolnego Programu Profilaktycznego
6. Organy wspierające
7. Spodziewane efekty
8. Ocena programu – monitoring, ewaluacje, modyfikacja
9. Literatura

Szkolny Program Profilaktyczny Szkoły Podstawowej w Kociszewie został opracowany w oparciu o:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn.31.01.2002r.zmieniające rozporządzenie w sprawie statutów publicznego przedszkola i publicznych szkół (Dz.U.Nr10, poz.96).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn.26.02.2002 w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U.Nr51, poz.458).
3. Szkolnego Programu Wychowawczego Szkoły Podstawowej w Kociszewie.
4. Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania.
5. Ankiet, obserwacji i wywiadów.

1. Rada Pedagogiczna

Na Radzie Pedagogicznej w dn. 30. 08. 2004 roku podjęta została uchwała dotycząca opracowania i realizacji trzyletniego programu profilaktycznego w oparciu o rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 31.01.2002 r. Do zespołu odpowiedzialnego za konstruowanie programu powołano panią Małgorzatę Kędziać jako osobę nadzorującą oraz panie: Ilonę Grzelak, Bogusławę Hańczkę i Urszulę Pawlak. Osoby wspomagające zespół to: wychowawcy klas, nauczyciele, dyrekcja szkoły oraz rodzice. Autorki programu uczestniczyły w szkoleniu „ Jak tworzyć szkolny program profilaktyczny”.

Przedstawiony został Dyrekcji i Radzie Pedagogicznej w dniu 14. 09. 2004 r. Został zatwierdzony do realizacji.

CZEŚĆ I - DIAGNOZA

2. Diagnoza środowiska

2.1. Analiza ankiet

Opracowanie programu zostało poprzedzone dokładną diagnozą środowiska szkolnego i domowego ucznia. Na terenie Szkoły Podstawowej w Kociszewie przeprowadzono anonimowe ankiety i sondaże.

Grupa badawcza obejmowała:

- uczniów klas I-III,
- uczniów klas IV-VI,
- rodziców
- grono pedagogiczne.

W opinii 64 % badanych rodziców, 69 % uczniów klas starszych i 58 % uczniów klas młodszych szkoła jest postrzegana jako miejsce bezpieczne, aczkolwiek co 3 rodzic i prawie co 3 uczeń potwierdzają występowanie problemu agresji i przemocy na terenie szkoły. Za miejsca niebezpieczne dzieci uważają toalety, szatnie, boisko, korytarz dolny. 39 % badanych uczniów starszych spotkało się z agresywnym zachowaniem kolegów poza szkołą.

Chcąc zapoznać się dokładnie z problemem agresji i móc go szczegółowiej zdefiniować, w szkole przeprowadzono dodatkową ankietę wśród uczniów klas starszych i nauczycieli. Za najczęstsze przejawy agresji uczniowie i nauczyciele uznali: bicie kogoś, szantażowanie, szarpanie, grożenie, potrącanie, plucie na kogoś, wulgaryzmy, poniżanie kogoś, ublizanie komuś i wyśmiewanie.

Niepokojącym zjawiskiem jest fakt, iż uczniowie czują agresję skierowaną na siebie, natomiast sami nie przyznają się do niewłaściwych zachowań wobec innych. Mają świadomość, że konflikty należy rozwiązywać w sposób ugodowy, tylko 7 % badanych używa siły fizycznej do rozwiązania sporu. 52 % uczniów o okazywanej w stosunku do niego przemocy mówi wychowawcy lub rodzicom. Sami uczniowie przyznają, że w ich obecności przeklina się i aż w 67 % są to koledzy. Do używania wulgaryzmów przyznało się 38 % badanych. Badani uczniowie uważają, że negatywny wpływ na ich zachowanie mają gry komputerowe, współczesna telewizja, przykłady dorosłych oraz postępowanie kolegów.

W wyniku analizy ankiet przeprowadzonych wśród nauczycieli problem agresji wydaje się być bardziej złożonym. Uczniowie najczęściej :

- rozmawiają na zajęciach,
- często lekceważą uwagi oraz osobę nauczyciela,
- są wulgarni,
- zbyt bezpośredni,
- zapominają o szacunku do dorosłych i młodszych,
- naśmiewają się z wypowiedzi i zachowań innych,
- biegają po korytarzach,
- zachowują się głośno i agresywnie,
- nie szanują swojej i cudzej własności,
- łamią wcześniej ustalone normy i zasady.

Ogólny brak kontroli rodziców nad własnymi dziećmi, przebywanie w późnych godzinach poza domem, wulgarne słownictwo i agresywne zachowanie poza szkołą dodatkowo niepokoją wychowawców.

Nauczyciele próbują wpływać na obniżenie niewłaściwych zachowań wychowanków najczęściej poprzez: indywidualne rozmowy, zwracanie uwagi, wskazywanie pozytywnych wzorów do naśladowania. 15 % ankietowanych przyznało, że spotkało się z agresją ucznia w stosunku do własnej osoby. Niechętnie jednak przyznają, że często nie radzą sobie skutecznie z arogancją i agresją uczniów.

Odnosząc się do problemów wynikających z ankiety, proponuje się zrealizować następujące bloki :

Cele

- Umieć określić własne funkcjonowanie w grupie;
- Stworzyć warunki do dobrej pracy;
- Uwrażliwić uczestników szkolenia na drugiego człowieka
- Poznać model komunikacji
- Poznać i umieć stosować techniki aktywnego słuchania ;
- Umieć budować komunikaty typu "ja"
- Umieć przyjmować i udzielać pochwały i krytykę
- Umieć rozwiązywać konflikty, dochodząc do porozumienia
- Poznać przyczyny stresu ;
- Rozumienie pojęcia objawów i skutków stresu.
- Rozwijać umiejętność rozwiązywania problemów ;
- Umieć przełamywać schematy i stereotypy poznawcze.

2.2. Analiza środowiska

Potrzeby i oczekiwania uczniów, rodziców i nauczycieli są istotnym elementem programu profilaktycznego, lecz muszą uwzględniać również aktualne problemy środowiska pozaszkolnego. Dzieci ulegają wpływom starszych kolegów, są podatne na informacje związane z wydarzeniami najbliższego otoczenia. Problemy występujące w szeroko pojętym środowisku lokalnym najczęściej są przez młodzież przenoszone na teren szkoły.

Środowisko, w którym uczą się i żyją nasi uczniowie jest środowiskiem wiejskim o dość wysokim bezrobociu. Funkcjonowanie wielu rodzin skupia się głównie na poszukiwaniu doraźnej choćby pracy, pozwalającej na minimalne zaspokojenie potrzeb najbliższych.

Można przypuszczać, że atmosfera panująca w domu istotnie wpływa na poczucie bezpieczeństwa i zaufania do najbliższych. Rodzice rozmawiają z dziećmi o współczesnych

zagrożeniach, zapewniają warunki do nauki. 40% ankietowanych rodziców poświęca swoim dzieciom ok.3 godz. dziennie, 46% badanych uczniów klas starszych i 45% uczniów klas młodszych potwierdza to.

Ankietowani uczniowie mają zaufanie do najbliższych:

- 77% gdy ma kłopoty rozmawia o nich z rodzicami,
- 27% z rodzeństwem,
- tylko 5% z nauczycielem.

W opinii uczniów, ich dom jest miejscem bezpiecznym:

- nie są karani za przewinienia,
- nie nadużywa się alkoholu,
- 77% nie boi się żadnego z rodziców.

Dość dużo czasu spędzają uczniowie przed:

- telewizorem (55% uczniów starszych-3-4 godz., młodszy-2-3 godz. dziennie)
- komputerem (37% średnio-2 godz.).

60% ankietowanych określa środowisko, w którym mieszka za bezpieczne, 22% nie potrafi się ustosunkować. Bezpiecznie poza szkołą czuje się 65% uczniów. 2% uczniów starszych przyznało, że próbowało palenia papierosów, 29% piło alkohol (szampan, w tym również bezalkoholowy, a 7%, piwo, wino), z tego 23% spożywało w domu.

Czynniki ryzyka i czynniki chroniące

W rozpoznaniu problemów i potrzeb młodzieży może pomóc rozpoznanie czynników destrukcyjnych. Celem profilaktyki jest zapobieganie dysfunkcjom człowieka lub ograniczenie ich oddziaływań na życie człowieka. Drugim ważnym celem jest wyeliminowanie lub ograniczenie przyczyn zaburzeń. Uwaga profilaktyki skupia się na badaniu potencjalnych przyczyn choroby i zdrowia, zwanych czynnikami ryzyka i czynnikami chroniącymi.

Czynniki ryzyka wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia, większym nasileniem i dłuższym czasem trwania istotnych problemów. Pojęcie czynników chroniących natomiast odnosi się do warunków zwiększających odporność człowieka na czynniki ryzyka i zaburzenia.

Na zachowanie uczniów w naszym środowisku mają wpływ następujące czynniki:

czynniki ryzyka:

- warunki rodzinne: przynależność do niższej klasy społecznej, konflikty rodzinne, dezorganizacja rodzinna, zaburzenia w komunikowaniu się;
- problemy emocjonalne: stresujące zdarzenia życiowe, niska samoocena, brak kontroli emocji;
- problemy szkolne: niepowodzenia w nauce;
- problemy interpersonalne: odrzucenie przez rówieśników, alienacja i izolacja;
- kontekst ekologiczny: bezrobocie, pogłębiająca się bieda
- opóźnienia rozwoju: inteligencja poniżej normy, trudności w czytaniu, brak odpowiednich nawyków.

czynniki chroniące:

- silna więź emocjonalna z rodzicami,
- zainteresowanie nauką szkolną,
- zachowane tradycje kulturowe,
- regularne praktyki religijne,
- oddalenie od aglomeracji miejskich,
- poszanowanie prawa, norm, wartości i autorytetów społecznych,
- przynależność do pozytywnej grupy.

Eliminowanie czynników ryzyka może być skuteczne jedynie wtedy, jeśli wprowadzi się wzmacniające czynniki chroniące. Nie można pominąć współpracy z rodzicami. Pomoc rodzicom w budowaniu silnej więzi z dziećmi pozwala uchronić młodzież przed szukaniem oparcia w grupie rówieśniczej preferującej sposób życia zagrażający zdrowiu i dobrym relacjom z ludźmi. Jednocześnie wprowadzenie do nauczania metod aktywizujących uczniów, zainteresowanie ich różnymi dziedzinami wiedzy pozwoli każdemu znaleźć swoje miejsce w otaczającej rzeczywistości i poczuć się wartościowym człowiekiem.

3. Pojęcie agresji i przemocy

Agresją nazywamy wszelkie działanie { fizyczne lub słowne }, którego celem jest wyrządzenie krzywdy fizycznej lub psychicznej jakiejś osobie lub czemuś co ją zastępuje. Jest to działanie, u podłoża którego leżą gniewne emocje i nieprzyjazne intencje, działanie, które ma na celu wywołać u drugiej osoby ból, strach, niepokój bądź wewnętrzne cierpienie. Do natury aktu agresji należy jego umyślność.

Ze słowem agresja związane jest też pojęcie "przemocy". Niektórzy autorzy uważają, że o agresji można mówić wtedy, gdy obie strony {np. podczas bójki czy kłótni} mają podobną siłę fizyczną lub psychiczną. Stosowanie przemocy oznacza natomiast takie sytuacje, gdzie brak jest równowagi sił, np. gdy uczeń jest narażony na ataki innego ucznia lub grupy uczniów i jest wobec tych ataków bezbronny {np. .młodszy, słabszy fizycznie lub psychicznie} W badaniach naukowych przemoc {agresja} definiowana jest jako przemoc fizyczna i przemoc psychiczna.

Przemoc fizyczna

Pojęcie przemocy fizycznej obejmuje naruszenie nietykalności cielesnej drugiej osoby. Może być skierowana przeciwko rzeczom {wandalizm}.

a. Przemoc fizyczna wobec osoby

Pojęcie przemocy w tym rozumieniu obejmuje przede wszystkim zamierzone, tzn. świadome i celowe, powodowanie obrażeń cielesnych. Działania te mogą mieć charakter bezpośredni i pośredni. Obejmują takie zachowania jak np. popychanie i poszturchiwanie, aż do ciężkiego pobicia .

b. Wandalizm- to przemoc skierowana na przedmioty.

Tym pojęciem określa się zachowania skierowane-w sposób celowy i świadomy- na niszczenie przedmiotów albo cudzej własności. W pojęciu "niszczenie" zawiera się zarówno uszkodzenie jak i całkowita dewastacja.

Przemoc psychiczna

Tym pojęciem określa się następujące zachowania:

- a. agresja werbalna, np. obrażanie, znieważanie, ironizowanie, kompromitowanie
- b. groźby powiązane z przemocą skierowaną przeciwko osobom i przedmiotom, stosowanie presji i szantażu celem wymuszenia konkretnych zachowań
- c. dyskryminacja (poniżanie, naruszanie cudzej godności).

W literaturze znane są trzy główne teorie wyjaśniające pochodzenie ludzkiej agresji:

- teoria instynktów, która mówi, że agresja jest instynktem wrodzonym i że człowiek z natury zachowuje się agresywnie i stosuje przemoc;
- teoria frustracji, według której przyczyną zachowań agresywnych jest przeżywana frustracja, będąca wynikiem zablokowania zaspokojenia potrzeb;
- teoria społecznego uczenia się, która mówi, że ludzie uczą się zachowań agresywnych bądź przez własne bezpośrednie doświadczenie, bądź przez naśladownictwo.

Przemoc i agresja w szkole

Agresja jest niepokojącym zjawiskiem wśród młodzieży szkolnej. Szkoła jako instytucja, wraz z jej uwarunkowaniami oraz sposobem organizacji procesu dydaktycznego, może przyczyniać się do powstawania zachowań agresywnych. Zjawisko to przejawia się głównie w różnych formach napastliwości czy dokuczliwości jednych uczniów wobec innych (impulsywnym uderzeniu, zwymyślaniu, złośliwym podłożeniu nogi) bądź w używaniu przez jakąś grupę dzieci siły wobec słabszych, aby ich zastraszyć, podporządkować.

Agresja i przemoc w szkole nie ogranicza się do relacji między uczniami. Również nauczyciele sygnalizują poczucie zagrożenia ze strony uczniów. Najczęściej jest to przedrzeźnianie, przeszkadzanie w prowadzeniu zajęć, ciche rozmowy, obrażanie się w grubiański sposób, próby zastraszania. Takie zachowanie uczniów stanowi często reakcję na to, jak są traktowani przez nauczycieli, a zwłaszcza na ośmieszanie.

Agresja w szkole to także niektóre formy zachowania się nauczycieli wobec uczniów, np.:

- niewłaściwe sposoby komunikowania się z uczniami, powodujące ich agresję (poniżanie, krytykowanie, wyśmiewanie lub nie zauważanie osiągnięć ucznia);
- rzadko wykorzystywane umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów;
- nieskuteczne rozładowywanie napięć podczas lekcji.

Zbyt mało mówi się głośno o przemocy w szkole. Dorośli pomijają ten temat, ponieważ nie chcą brać na swoje barki dodatkowych problemów i nie mają pomysłu, jak działać efektywnie. Nie istnieje jedna recepta na zapobieganie i usuwanie agresji i przemocy w szkole. Tylko działania na wielu płaszczyznach i w różnych zakresach funkcjonowania szkoły i pedagogów dają ograniczenia tego problemu. Najważniejsza jest reakcja na istniejący problem. Brak reakcji oznacza bowiem akceptację.

4. Kryteria doboru treści do realizacji celów programu

Treści do programu dobrane zostały z uwzględnieniem:

- wieku rozwojowego,
- programów nauczania,
- indywidualnych potrzeb dziecka,
- potrzeb środowiskowych.

Treści programu będą realizowane podczas:

- zajęć dydaktycznych,
- zajęć pozalekcyjnych,
- godzin do dyspozycji wychowawcy klasy,
- spotkań z rodzicami,
- pogadanek, prelekcji, spotkań.

CZĘŚĆ II - ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

5. Określenie celów

5.1 Cele główne

Po analizie wyników diagnozy wyłoniły się ogólne potrzeby, problemy, oczekiwania, które zredagowano w formie celów ogólnych.

Cele główne dla klas I - III

1. Wdrażanie do życia w szkole i w klasie.
2. Zaznajamianie z zagrożeniami zdrowia człowieka i kształcenie prawidłowych reakcji na zagrożenie.
3. Wdrażanie uczniów do prawidłowych nawyków związanych z ruchem na drogach i umiejętnością zachowania bezpieczeństwa w szkole i poza szkołą.

Cele główne dla klas IV - VI

1. Dbać o właściwą atmosferę w szkole.
2. Wyposażenie uczestników w umiejętność podejmowania decyzji i konstruktywnego rozwiązywania problemów.
3. Kształtowanie poczucia własnej wartości.
4. Kształtowanie umiejętności dobrego komunikowania się z innymi.
5. Kształtowanie postawy asertywnej.
6. Dążenie do świadomego przeżywania emocji.
7. Edukacja na temat zjawisk agresji i przemocy - przyczyn, mechanizmów, skutków i sposobów przeciwdziałania.
8. Propagowanie zdrowego stylu życia.

5.2. Zadania szczegółowe

Cele główne zostały uszczegółowione i przedstawione w formie zadań.

Zadania są spójne z:

- celami programu,
- wynikami środowiskowej diagnozy potrzeb,
- Programem Wychowawczym Szkoły,
- planami wychowawczymi poszczególnych klas.

Profilaktyka agresji i przemocy obejmuje wiele zagadnień, które nie są specyficzne tylko dla tego zjawiska

Zadania szczegółowe dla klas I - III

Cele główne i zadania szczegółowe

WDRAŻANIE DO ŻYCIA W SZKOLE I W KLASIE

- Lepszego rozumienia siebie Wdrażanie do przestrzegania regulaminu klasowego i norm zachowań.
- Uczenie właściwych zachowań wobec personelu w szkole.
- Zachęcanie do udzielania sobie pomocy.
- Zachęcanie do zwracania się o pomoc w sytuacjach trudnych.
- Zapoznanie z wybranymi treściami Statutu Szkoły.
- Kształtowanie umiejętności zachowania się wobec dorosłych(starszych, inwalidów)
- Tworzenie regulaminu klasy(moje prawa i obowiązki).
- Uczenie lepszego rozumienia siebie i innych.

ZAZNAJAMIANIE Z ZAGROŻENIAMI ZDROWIA CZŁOWIEKA I KSZTAŁCENIE PRAWIDŁOWYCH REAKCJI NA TE ZAGROŻENIA.

- Uczenie zdrowego stylu życia.
- Zachęcanie do szukania pomocy w trudnych sytuacjach u osób dorosłych.
- Umiejętność dbania o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi.
- Kształtowanie postawy obronnej w razie ataku psa.
- Wdrażanie do przestrzegania norm klasowych.
- Poznanie numerów alarmowych.
- Wytwarzanie w umyśle dziecka pojęcia "obcy".
- Wytwarzanie w umysłach dziecka sytuacji, które mogą być dla niego zagrażające(np. wsiadanie do obcego samochodu, przyjmowanie słodyczy od nieznajomych itp.)
- Poznanie substancji szkodliwych dla organizmu.
- Zrozumienie, że prawdopodobność jest wartością, ale dziecko nie ma obowiązku ujawniać wszystkiego wobec osób, które nie są mu najbliższe.
- Wyczulenie dzieci na typowe techniki zachowania " obcego".
- Wyrabianie umiejętności mówienia " nie" w sytuacjach budzących u dzieci niepokój.

WDRAŻANIE UCZNIÓW DO PRAWIDŁOWYCH NAWYKÓW ZWIĄZANYCH Z RUCHEM DROGOWYM I UMIEJĘTNOŚCI ZACHOWANIA BEZPIECZEŃSTWA

- Uwrażliwienie dzieci na skutki różnych niebezpiecznych sytuacji.
- Promowanie rozważli i ostrożności: na drogach, w czasie zabaw zimowych podczas wakacji, przy obsłudze urządzeń technicznych i elektrycznych.
- Zapoznanie z zasadami ruchu drogowego.
- Uzmysłowanie skutków niepotrzebnej brawury.
- Wdrażanie do umiejętności szybkiego i efektywnego działania w sytuacjach zagrożenia.
- Zapoznanie z różnymi sytuacjami, które mogą mieć miejsce na jezdniach, drogach i ulicach.

Zadania szczegółowe dla klas IV-VI

Cele główne. Zadania szczegółowe

WYPOSAŻENIE UCZNIÓW UMIEJĘTNOŚĆ PODEJMOWANIA DECYZJI I KONSTRUKTYWNEGO ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW

- Ustalenie przyczyny problemu.
- Porządkowanie problemów według ich ważności.
- Uczenie podejmowania racjonalnych wyborów.
- Oduczenie się nazbyt pochopnego podejmowania decyzji.
- Uczenie konstruktywnego rozwiązywania problemów (określanie różnic zdań, akceptowanie różnic i poszukiwanie rozwiązań).

BUDOWANIE POCZUCIA WŁASNEJ WARTOŚCI.

- Budowanie pozytywnego obrazu własnej osoby.
- Uświadomienie swoich mocnych i słabych stron.
- Uczenie się wykorzystania swych mocnych stron
- Uczenie się, jak nabrać zaufania do siebie i innych.
- Rozwijanie wyobraźni i kreatywności.
- Uczenie się autoreklamy, samoekspozycji.

KSZTAŁTOWANIE UMIEJĘTNOŚCI DOBREGO KOMUNIKOWANIA SIĘ Z INNYMI

- Uświadomienie istnienia komunikacji werbalnej i niewerbalnej.
- Poznanie i ćwiczenie umiejętności aktywnego słuchania.
- Rozpoznawanie intencji rozmówcy.
- Pokonywanie barier komunikacyjnych.
- Doskonalenie sztuki mediacji i negocjacji.
- Popularyzacja form grzecznościowych.

KSZTAŁTOWANIE POSTAWY ASERTYWNEJ

- Poznawanie zachowań ludzi: uległość –asertywność –agresywność; umiejętność rozpoznawania tych zachowań.
- Uczenie się respektowania praw innych.
- Kształtowanie umiejętności przedstawiania własnego zdania i własnych racji - bez agresji.
- Poznanie i rozwijanie umiejętności odmawiania.
- Uczenie się radzenia z konfliktami na drodze dyskusji - dogadania.

DAŻENIE DO ŚWIADOMEGO PRZEŻYWANIE EMOCJI

- Rozpoznawanie i wyrażanie własnych emocji.
- Rozwijanie empatii (niepełnosprawni).
- Rozumienie i akceptowanie uczuć własnych i cudzych.
- Radzenie sobie z przykrymi emocjami.
- Poznanie ogólnoludzkich hierarchii wartości.
- Budowanie własnego systemu wartości.

EDUKACJA NA TEMAT ZJAWISK AGRESJI I PRZEMOCY

- Dostarczanie wiedzy na temat czym jest agresja i przemoc.
- Zapoznanie z problematyką przemocy szkolnej , domowej, przyczynami znęcania się.
- Zapoznanie ze sposobami radzenia sobie z przemocą i agresją.
- Nauka radzenia sobie ze złością skierowaną przeciw innym.
- Rozbudzanie zaufania do nauczycieli i pracowników szkoły.
- Poszanowanie godności i własności innych osób.
- Przekazanie informacji na temat instytucji i osób pomagającym ofiarom przemocy i agresji.

5.3 Zadania dla Rodziców

Program zakłada spotkania z rodzicami uczniów i nauczycielami Szkoły Podstawowej w Kociszewie. Spotkania te pozwolą wyposażyć w wiedzę i umiejętności niezbędne w pracy profilaktyczno-wychowawczej na rzecz przeciwdziałania przemocy i agresji.

1. Zapoznanie grona pedagogicznego ze Szkolnym Programem Profilaktycznym.
2. Zapoznanie rodziców ze Szkolnym Programem Profilaktycznym
3. Zdobywanie wiedzy i kompetencji w zakresie profilaktyki
4. Samodoskonalenie poprzez czytanie fachowej literatury.
5. Opracowanie harmonogramu dyżurów pełnionych przez nauczycieli w czasie przerw .
6. Zorganizowanie dyżurów pełnionych podczas imprez szkolnych.
7. Zapoznanie się ze statutem szkoły.
8. Nawiązanie kontaktu ze specjalistami, instytucjami zajmującymi się profilaktyką, np. PPP, policją, Punktem Konsultacyjnym dla Osób z Problemami Alkoholowymi i Ofiar Przemocy w Rodzinie
9. Współpraca z rodzicami: - ujednoczenie norm wymagań, kar i konsekwencji ich przestrzegania ze strony dorosłych, - współpraca w organizowaniu uroczystości klasowych, imprez okolicznościowych, - realizowanie programów wspierających przeciwdziałanie agresji , przemocy i nietolerancji wśród uczniów i dorosłych.

Chcąc stymulować rozwój społeczny, należy uczniom stawiać zadania ukierunkowane na wzmocnienie pozytywnych przejawów zachowania, wspierać ich w tym co dobre, wydobywać z nich to, co najpiękniejsze i najcenniejsze. Wychowanie i profilaktyka powinny rozwijać wolę ucznia do dokonywania pozytywnych zmian w zachowaniu.

Każdy program profilaktyczny szkoły powinien przygotowywać dziecko do umiejętnych wyborów w życiu. Uczeń jest bystrym i krytycznym obserwatorem. Poprzez realizację zadań wychowawca winien doprowadzać do personalizacji, umiejętnego odnajdywania swojego miejsca w życiu i społeczeństwie: w rodzinie, klasie. Wychowawca pełni wielką rolę, w swoim działaniu realizuje następujące zadania:

- buduje poprawną relację dziecko- dorosły,
- rozwija u dziecka umiejętności porozumiewania się, kompromisu i dzielenie się swoim zdaniem,
- zapoznaje i wdraża zasady dobrego wychowania,
- motywuje do eliminowania wulgaryzmów w szkole i poza szkołą,
- pomaga konstruktywnie rozwiązywać konflikty,

- wspomaga skuteczne i konsekwentne zwalczanie agresji wśród uczniów,
- ukazuje wpływ mediów na agresywne zachowanie,
- pomaga nabywać umiejętności rozpoznawania uczuć i stanów emocjonalnych (złość, gniew, wściekłość, zawiść, zazdrość)
- promuje zdrowy styl życia,
- poszukuje możliwości wsparcia dla uczniów określonych mianem " niedostosowanych społecznie" ,
- realizuje programy profilaktyczne przeciwdziałające uzależnieniom(papierosy, alkohol, narkotyki),
- uświadamia uczniom konsekwencje przypadkowych kontaktów z dorosłymi ,tzw. "zły dotyk",
- kształtuje postawy asertywne,
- wskazuje uczniom sposoby obrony własnego zdania,
- kształtuje krytyczne postawy wobec reklamy,
- pomaga rozładowywać napięcie wynikające z nierównego statutu majątkowego uczniów.

5.4. Przykłady programów wspierających realizację Szkolnego Programu Profilaktycznego (realizowane w całości lub częściowo)

1. "Jak żyć z ludźmi"
2. "Zanim spróbujesz"
3. "Tak czy Nie"
4. "Program profilaktyczny drugorzędowy dotyczący problemu agresji w Szkole Podstawowej w Kociszewie"
5. Program profilaktyki zdrowotnej

6. Organy wspierające

Organami wspierającymi realizację zadań SzPP będą:

- świetlica środowiskowa „Arka”,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- pielęgniarka środowiskowa,
- Poradnia Pedagogiczno- Psychologiczna,
- policja,
- MOPS,
- samorząd lokalny.

7. Spodziewane efekty

Założono, że realizacja programu profilaktycznego przyczyni się do:

- podniesienia poziomu bezpieczeństwa wśród uczniów szkoły podstawowej
- wzrostu świadomości rodziców i nauczycieli na temat agresji i przemocy wśród młodzieży oraz ich zaangażowanie w walce z tym zjawiskiem
- zdobycia ważnych umiejętności życiowych, które uchronią ich przed podejmowaniem zachowań ryzykownych

- radzenia sobie lepiej, bez nadmiernego napięcia, z rozwiązywaniem problemów, których dostarcza im życie,
- lepszego rozumienia siebie i współzycia z innymi oraz umiejętności znajdowania w samym sobie oparcia w trudnych sytuacjach.

8. Ocena programu – monitoring , ewaluacja, modyfikacja

Monitorowanie programu pozwala korygować działania i wprowadzać ewentualne zmiany, które umożliwią osiąganie lepszych efektów. Monitoring stanowi podstawę przeprowadzenia ewaluacji, którą należy zrobić na zakończenie realizacji programu. Oceny skuteczności programu dokonują sami uczestnicy: rodzice, uczniowie i nauczyciele. Jeżeli zachodzi potrzeba modyfikacji programu, trzeba opracować program naprawczy i wdrożyć go z początkiem nowego roku szkolnego.

Proponuje się następujące narzędzia monitoringu:

- sprawozdanie semestralne lub na koniec roku szkolnego.

9. LITERATURA

1. Świątkiewicz G.(red.) , Profilaktyka w środowisku lokalnym, Warszawa 2002.
2. Kosińska E., Mądrze i skutecznie, Wyd. Rubikon, Kraków 2002
3. Paziowie B. i G. ,Szkoła, która ochrania, Wyd. Rubikon , Kraków 2002
4. Szymańska Działania profilaktyczne, a klimat szkoły. "Edukacja, Oświata, Wychowanie ”nr 2, 2001